

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ КОРПОРАТИВНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ

На корпоративних підприємствах діє система управління, з відповідною структурою органів регулювання відносин. Найвищим органом в управлінні корпоративним підприємством (акціонерним товариством) є Загальні збори акціонерів, головне призначення якого – формування мети та вирішення найважливіших стратегічних питань діяльності. Спостережна рада розробляє місію і стратегічні орієнтири підприємства, здійснює систематичний ефективний контроль над діяльністю Правління (яке формується вищим органом товариства, підзвітне Спостережній раді і здійснює свою діяльність заради підвищення ефективності функціонування підприємства та в інтересах його власників на довгостроковій основі). Ревізійна комісія здійснює контроль за фінансово-господарською діяльністю виконавчого органу управління акціонерним товариством. Така методологія корпоративного управління на підприємстві діє у теорії.

Фактично вузька група осіб (представники вищої ланки виконавчої дирекції і значних акціонерів) є єдиною учасницею корпоративних відносин, що реально впливає на стан справ у компаніях. Спостережна рада, як правило не має реальних важелів впливу на прийняття основних управлінських рішень, акціонери фактично підпорядковані виконавчій дирекції, пасивні і неспроможні контролювати стан справ [1, с. 57].

Наслідком ситуації, що склалася на корпоративних підприємствах є велика кількість порушень прав, серед яких: – розмивання капіталу; – передача акцій у довірче управління; – порушення порядку укладання значних угод; – приховане або перехресне володіння акціями; – штучне банкрутство або заборона розпоряджання акціями; – укладання афілійованими особами угод на шкоду товариству й акціонерам; – недопущення на Загальні збори акціонерів представника акціонера під приводом недійсності виданого йому доручення; – невивплата або невчасна виплата дивідендів, рішення про виплату яких уже прийняте; – непропорційне зменшення номінальної вартості одних категорій акції у порівнянні з акціями інших категорій і типів [1, с. 57].

Для удосконалення корпоративного управління на підприємствах України необхідно [2; 3]:

1. Організувати ефективне управління корпоративними правами держави.
2. Розробити цивілізовану дивідендну політику, оскільки, в Україні дуже обмежена кількість АТ спрямовує частку прибутку на дивідендні виплати, що пояснюється як збитковістю великої кількості підприємств, так і її відсутністю.
3. Удосконалити систему внутрішнього контролю в процесі функціонування корпоративного підприємства.

4. Посилити державний контроль за дотриманням акціонерами товариства прав акціонерів.

5. Удосконалити систему розкриття інформації про діяльність акціонерного товариства в напрямі обов'язкового представлення даних про діяльність підприємств щонайменше 1 раз в рік.

6. Врегулювати відносини між органами управління акціонерного товариства та розмежування повноважень між ними: надання провідної ролі спостережній раді; обов'язкова наявність у складі органів корпоративного управління представників комерційних банків, у наглядовій раді – незалежних членів, які є фахівцями з загального та фінансового менеджменту та корпоративного управління.

7. Вдосконалити загальну законодавчу базу для захисту прав акціонерів та зацікавлених осіб від протиправної корпоративної поведінки компаній. Оскільки, сучасний її стан не стимулює процеси корпоративних перетворень, що негативно позначається на економіці України загалом.

8. Вдосконалити механізм формування та розвитку культури корпоративного управління.

Автор підтримує погляди науковців, які націлені на концентрацію корпоративної власності. Однак ми вважаємо що концентрація капіталу повинна набувати форм класичної корпорації, яка прийнята та функціонує у світовій практиці, тобто, об'єднання корпоративних підприємств (акціонерних товариств) у великі корпорації. Це дасть змогу підприємствам отримати більшу стабільність, фінансову стійкість і додаткові іноземні інвестиції, але за умови дотримання світових норм корпоративного права. Виключенням можуть бути стратегічно важливі підприємства, які мають залишитися у державній власності, або держава має володіти контрольними пакетами акцій.

Важливим питання є прийняти кодексу корпоративного управління як на рівні країни так і на рівні кожного окремого підприємства. Даний крок значно привабив би іноземних інвесторів та підвищив авторитет нашої країни на світовому рівні.

Література

1. Воронкова А. Е., Баб'як М. М., Коренєв Е. Н., Мажура І. В. Корпорації: управління та культура. Монографія. / За заг. ред. док. екон. наук, професора А. Е. Воронкової. – Дрогобич: Вимір, 2006. – 376 с.

2. Вакульчик О. М. Корпоративне управління: економіко-аналітичний аспект. – Дніпропетровськ: Пороги, 2003. – 257 с.

3. Павлов В. І., Мишко О. А. Корпоративне управління в акціонерних товариствах. – Рівне: НУВГП, 2006. – 180 с.